

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาวิกฤตจราจรในเขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน นับเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และทุกฝ่ายได้พยายามทุ่มเททรัพยากรต่าง ๆ เพื่อทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหาการจราจรเกิดขึ้นมากกว่า 20 ปีแล้วจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของชาวกรุงเทพมหานคร ไม่เพียงแต่ทำให้คนกรุงเทพมหานครต้องเสียเวลาในการเดินทางโดยไม่จำเป็นแล้ว ปัญหานี้ยังก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานในรูปของน้ำมันเชื้อเพลิงอีกเป็นจำนวนมาก เป็นการเผาผลาญน้ำมันเชื้อเพลิงโดยเปล่าประโยชน์จากการติดขัดของการจราจร รวมทั้งการใช้พลังงานเชื้อเพลิงที่ขาดประสิทธิภาพของพาหนะในการเดินทางของคนกรุงเทพมหานคร ซึ่งขึ้นอยู่กับการเดินทางด้วยรถยนต์ ทำให้ประเทศต้องนำเข้าพลังงานในรูปของน้ำมันเชื้อเพลิงในแต่ละปีเป็นเงินสูงถึงกว่า 400,000 ล้านบาท เนื่องจากประเทศไทยผลิตเองได้เพียงประมาณ 4.5 เปอร์เซ็นต์ ของความต้องการใช้น้ำมันในประเทศในแต่ละปีเท่านั้นและน้ำมันเชื้อเพลิงจำนวนถึง 64 เปอร์เซ็นต์ของที่ใช้ทั้งหมดนั้นถูกใช้ไปในภาคการขนส่ง เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากไม่ว่าทางเศรษฐกิจ การเสียเวลาทำงาน เสียค่าใช้จ่าย เพื่อการบำรุงรักษายานพาหนะที่ต้องติดขัดอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบต่อความสูญเสียต่อสังคม ทั้งที่ประมาณค่าไม่ได้อีกด้วย เช่น เกิดภาวะตึงเครียดทางจิตใจ ความเสียหายจากสภาพแวดล้อมเกิดมลพิษ ค่ารักษาพยาบาล และอื่น ๆ ความสูญเสียทางด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้ใช้รถใช้ถนน ตำรวจจราจร อันเนื่องมาจากควันและเสียงที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากปัญหาการติดที่แพร่ขยายไปทั่วทุกท้องถนน ซึ่งรวมเป็นมูลค่าสูญเสียทางเศรษฐกิจปีละประมาณ 60,000 ล้านบาท อันเป็นผลเสียต่อโอกาสการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม และยังเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้สูญเสียโอกาสในการเป็นแหล่งทุน เพื่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางการเงินและการพัฒนาระหว่างประเทศในภูมิภาค ปัญหาวิกฤตจราจรดังกล่าว

ได้เกิดจากสาเหตุหลาย ๆ ประการ ที่สะสมมาเป็นเวลานาน เช่น การเพิ่มจำนวนของรถยนต์ การเติบโตของชุมชนและการใช้ที่ดินที่ยังไม่มีระเบียบและขาดประสิทธิภาพ ปัญหาเกี่ยวกับผังเมือง และการขยายตัวของเมือง ปัญหาเกี่ยวกับถนนและสภาพแวดล้อม ปัญหาเกี่ยวกับยานพาหนะ และการขนส่ง

ตารางที่ 1 สถิติการจับกุมโดยการออกหนังสือคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2539

ปี พ.ศ.	เมิกไมลิ่ง (เล่ม)	จับกุม		รวม/ราย	มารายงานตัว		รวม/ราย	คิดเป็นร้อยละ		เงินค่าปรับของ สน., บก.จร.	ตรวจสอบ ไมซ์บี่ห่าย
		พบตัว	ไม่พบตัว		พบตัว	ไม่พบตัว		พบตัว	ไม่พบตัว		
2530	57,920	788,487	601,631	1,390,118	264,406	3,452	267,858	33.53	0.57	57,554,952	9,556
2531	55,448	702,427	551,716	1,254,143	515,345	95,515	610,860	73.37	17.31	106,878,200	5,411
2532	81,080	1,003,780	855,609	1,859,389	677,486	179,176	856,662	67.49	20.94	151,638,190	1,827
2533	88,550	1,395,371	654,786	2,050,157	866,317	154,525	1,020,842	62.08	23.59	255,774,510	1,019
2534	112,800	1,792,254	736,795	2,529,049	1,125,325	194,751	1,320,076	62.78	26.43	333,877,210	668
2535	99,420	1,720,223	521,661	2,241,884	990,842	217,157	1,207,999	57.59	41.62	325,418,540	478
2536	102,500	1,737,608	438,840	2,176,448	1,078,895	197,732	1,276,627	62.09	45.05	330,581,988	143
2537	96,560	1,370,762	511,859	1,882,621	861,528	148,650	1,010,178	62.85	29.04	245,875,760	88
2538	85,090	1,109,342	468,085	1,577,427	657,542	254,977	912,519	59.27	54.47	170,728,292	33
2539	120,280	1,387,960	938,611	2,326,571	779,139	394,286	1,173,425	56.14	42.01	216,815,965	-

ที่มา..... งานที่ 1 กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจจราจร

จากสถิติผลการออกหนังสือคำสั่งเจ้าพนักงานจรรยาข้างต้น จะพิจารณาได้ว่า จำนวนผู้กระทำผิดตามกฎหมายจรรยา ไม่มีแนวโน้มลดจำนวนลงแต่กลับมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2539 มีจำนวนผู้กระทำผิดถึง 2,326,571 ราย จากจำนวนผู้กระทำผิดนี้ทำให้สะท้อนเห็นว่า นอกจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นที่ส่งผลกระทบต่อจรรยาแล้ว ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานจรรยา ซึ่งมีภาระหน้าที่โดยตรงในการจัดระเบียบการจรรยา โดยจะรับผิดชอบในการจัดการจรรยาและการบังคับใช้กฎหมายจรรยา สาเหตุที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายของรัฐมีกำลังไม่เพียงพอ และไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ และยังมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจรรยาที่ยังไม่ดีพอเนื่องมาจากการไม่ได้รับการอบรมอย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ปัญหาในด้านกฎหมายจรรยาก็มีผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานที่จะต้องเข้าใจถึงลักษณะของกฎหมายในแต่ละฉบับ ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับก็จะมีข้อบังคับ กฎกระทรวงซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถเข้าใจกฎหมายได้อย่างแท้จริง ควรที่จะได้ศึกษาถึงปัญหาดังกล่าวเนื่องจากมีผลกระทบต่อผู้ใช้รถใช้ถนนซึ่งจะถูกบังคับให้ปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งเจ้าพนักงานจะต้องมีความเข้าใจกฎหมายอย่างดี

การขาดการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา มีผลทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทำให้ใช้กฎหมายไม่ตรงตามความมุ่งหมาย โดยบางครั้งอาจจะปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ อีกทั้งการขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่จรรยาผู้ควบคุมการใช้ถนนต่าง ๆ เชนิณสภาพการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าในการคลี่คลายให้การจรรยาเกิดการไหลเลื่อน เป็นผลให้ในช่วงเวลาเร่งด่วนจะเกิดสภาพไร้กฎหมายบังคับอย่างสิ้นเชิง

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ศึกษาปัญหากฎหมายที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานขาดประสิทธิภาพ
2. ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจรรยาขาดความศักดิ์สิทธิ์

3. ศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ความสมบูรณ์ของกฎหมายจราจร และการแก้ไขตัวบทกฎหมาย อันอาจช่วยคลี่คลายและแก้ไขปัญหาการจราจรได้ส่วนหนึ่ง

สมมติฐานของการวิจัย

ด้วยปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร เกิดขึ้นจากสาเหตุและปัจจัยหลายประการ หนึ่งปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ และทำให้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ หรือการหย่อนสมรรถภาพของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน หรือความไม่สมบูรณ์ของกฎหมายเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่เกิดปัญหาการจราจร จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษา วิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

วิธีการศึกษาวิจัย

วิจัยโดยการพรรณนาจากเอกสารข้อมูลต่าง ๆ (document research) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะรองสารวัตรจราจรและรองสารวัตรสอบสวน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร
2. ชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่อง ความไม่สมบูรณ์และล้าสมัยของบทบัญญัติในกฎหมายจราจร ทั้งในส่วนของเนื้อหาสาระและบทลงโทษ
3. เพื่อเป็นข้อ เสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
4. สามารถนำผลการวิจัยดังกล่าว ไปใช้ในแนวทางในการเสนอแนะรัฐบาลหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์และสมบูรณ์สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน